

2017 - Anul tribuniștilor memorandiști (XLI):

Statul ungar ar fi și poate fi numai maghiar

Statul ungar ar fi și poate fi numai maghiar!

inchiisoarea din Vác
Váci Fegyver és Börtön
azi orașul Vác, district Vác, județ Pest

Personalități române la Vác:
Publicistul Alexandru Roman (între 1868-1870), scriitorul și fondatorul „Tribunei”
Ioan Slavici (1888-1889), tribunistul Valeriu Braniste (1894-1895), avocatul și tribunistul Cassiu Maniu (1903-1904 și 1909-1911)

Pământul acesta nu e nici maghiar, nici român: e patria noastră comună ...

Lajos Kossuth
“Face fiescecare ce poate, fără-ca să mai țină seamă de ceilalți: aici ne duce politica preconisată de ...”
azi - în galeria marilor patrioți maghiari: “Nu am fost în viața mea niciodată, nu sunt și nu voi fi sub nicio condiție, cu niciun pret ... cetățean austro-ungar!”

Cultul pentru Kossuth: “logodnicul” națiunii maghiare

Scopul meu a fost să deștept pe Români și ... ca vaietele noastre să străbată ... ca să vadă și Maiestatea Sa, că nemulțumirea noastră e mare ... dacă eu ca General, care am sângerat pentru Tron, sunt silit să fac aceasta, atunci trebuie să fie ceva putred în împărăția noastră și că trebuie luate mijloace pentru asanarea răului”.

Românii s’au deșteptat ei oare? - se deșteaptă?

Generația română
Traian Doda (1822-1895) militar de carieră cu studiile la Academia Tereziană, om politic bănățean; a participat la asediul Venetiei și la terminarea revoluției maghiare (1849) ... Epitaful pe mormânt (Caransebeș): “Dreptatea ti-a fost deviza, luptând pentru ea te-ai stins!”

Naționalitatea pământului!

Dacă Maghiarii au făcut, când au putut, ce au voit ei, de ce oare Români să nu facă și ei, când vor putea, ce vor voi?

Continuăm prezentarea proceselor de presă intentate „Tribunei” și tribuniștilor:

«3. Procesul de presă dela 12 Maiu 1886 (La curtea cu jurați din Cluj). **Acușați:** Dl Ioan Slavici, directorul ziarului „Tribuna” și Dl Cornel Pop-Păcuraru, redactor responsabil și autor declarat al articolului. **Substratul acusei:** În numărul 263 dela 16/28 Noemvrie 1885 s’a publicat în „Tribuna” un articol care combate idea apărută de ziarul guvernamental unguresc „Kolozsvári Közlöny” că adecă statul ungar ar fi și poate fi numai maghiar. „Kolozsvári Közlöny” scria: «Urmează, că statul ungar în toate amănuntele lui **numai maghiar poate să fie și nu poate niciodată să aibă nici un fel de considerațiune pentru naționalități, pentru-că prin aceasta se scade numai pe el însuși**» Pasagiile incriminate ale articolului din „Tribuna” sunt: «Concluziunea, la care ajunge ziarul Clujan, Români nu o vor primi niciodată; concluziunea aceasta nu poate să ne ducă decât la războiul civil. A feri societatea română și țeara noastră de sguđuirea spre care ne împinge politica nesocotită a Maghiarilor: eată scopul întregii noastre lucrări ... Maghiarii trebuie să-și tragă seamă cu împregiurările în care trăesc, să vadă dacă pot realiza idea prefacerii statului poliglot ungar în unul național maghiar. Și dacă își vor fi tras bine seamă, vor înțelege că mai ales ei au destule și puternice cuvinte de a nu pune în discuțiune naționalitatea pământului, pe care ne aflăm, nici naționalitatea statului, pe care împreună îl constituim și numai împreună putem să-l susținem. Pământul acesta nu e nici maghiar, nici român: e patria noastră comună. Să nu vină Maghiarii să ne spună mereu, că e maghiar și numai maghiar, căci îi împing pe Români să facă

opintirea de a le dovedi că e românesc – ori pustiu. Aici să nu mergem, dacă suntem oameni cu mintea întregă, - mai ales acum să nu mergem când Slavii se ridică și organizează din toate părțile.» **Jurații** (Bak Lajos, Veress Ferencz, Bogdán Istvan, Bokros Bela, Somlyai Laszló, Bokros Elek, Hönig István, Várady Károly, Csiky Iozsef, Balázs Iozsef, Szabó István, dr. Bokay Arpád, Székly Miklos, Kerekes Iános) au declarat vinovați pe amândoi acușații. Pronunțarea pedepsei a rămas să se facă cumulativ cu pedeapsa din procesul al 4-lea ce a fost statorit pentru a doua zi (13 Maiu).»

«**4. Procesul dela 13 maiu 1886** (La curtea cu jurați din Cluj.) **Acușați:** Dl Ioan Slavici, directorul ziarului „Tribuna” și Dl Cornel Pop-Păcuraru, ca autor declarat al articolului și redactor responsabil. **Substratul acusei:** „Kolozsvári Közlöny” ziar guvernamental Maghiar, numesce pe Ludovic Kossuth «logodnicul» națiunii maghiare. În contra acestui cult pentru Kossuth, „**Tribuna**” publică în nr. 295 dela 28 Decemvrie 1885 (9 Ianuarie st. n. 1886), un prim-articol din cuprinsul căruia procurorul incriminează următoarele pasagii: «Dacă națiunea maghiară se luptă pentru constituțiunea garantată prin legi și Kossuth e reprezentantul acestei lupte legitime, și noi Românii tot pentru restabilirea unei stări legal garantate ne luptăm, când stăruim să fie ținută în sfințenie „**pragmatica sancțiune**”, care hotărăsce, ca Ardealul să rămână o țeară de sine stătătoare și să nu se contopească niciodată cu nici una dintre țările vecine. Maghiarii au cerut cu toate acestea unirea Ardealului cu Ungaria și au obținut-o „fără învoirea noastră”; noi stăruim asupra respectării „**pragmaticii sancțiuni**”; stăruim și Maghiarii să fie convinși, că vom stăruii și mai departe cu toată hotărîrea. (...) Dacă Maghiarii au făcut, când au putut, ce au voit ei, de ce oare Românii să nu facă și ei, când vor putea, ce vor ei? Această întrebare anevoiă ar fi nelogică. Face fiescecare ce poate, fără-ca să mai țină seamă de ceilalți: aici ne duce politica preconisată de Ludovic Kossuth. Noi scim însă, că întâmplarea ne-a adunat aici pe pământul acesta, care trebuie să trăim și să ne dezvoltăm unii lângă alții; cea mai de căpetenie preocupare a noastră trebuie dar să fie, ca să nu ne facem unii altora vieața nesuferită, să ne ținem totdeauna seamă unii de alții, să ne cruțăm unii pe alții, căci dacă astăzi poate unul, mâne împregiurările pot să se schimbe, încât să poată celălalt. Această pacinică împreună viețuire nu este cu puțință, câtă vreme, națiunea maghiară se lasă a fi inspirată de nisce oameni ca Ludovic Kossuth, care o împing mereu la luptă contra celorlalte popoare și le silesc pe aceste la o rezistență, care foarte lesne poate să ducă prea departe.” *Jurații* (...) au declarat și în acest proces vinovați pe amândoi acușații. Dl Cornel **Pop-Păcuraru** a fost osândit la un **an închisoare de stat**, ear Dl Ioan **Slavici** la 100 fl. amendă. Recurs de nulitate nu s’a făcut.»

«**7. Procesul de presă dela 25 Aprilie 1888.** (La curtea cu jurați din Cluj.) **Acusat:** Dl Ioan **Slavici**, autorul articolului incriminat, și Dl Adrian **Casolțeanu** ca redactor responsabil. În decursul desbaterilor, procurorul și-a retras acusa privitor la Dl Adrian **Casolțeanu**. **Substratul acusei:** „**Tribuna**” dela 13/25 Noemvrie 1887 citează din vorbirea deputatului Traian **Doda**, general ces. reg., cătră alegătorii săi, următoarele pasagii: „Scopul meu a fost să deștept pe Români și totodată ca vaietele noastre să străbată pînă la locurile celea mai înalte, ca să vadă și Maiestatea Sa, că nemulțumirea noastră, e mare și că suferințele noastre au ajuns de nu le mai putem suporta, pentru-că dacă eu ca General, care am sângerat pentru Tron, sunt silit să fac aceasta, atunci trebuie să fie ceva putred în împărăția noastră și că trebuie luate mijloace pentru asanarea răului”. Autorul

articolului comentează aceste pasagii în primul-articol al citatului numer în următorul mod: «Generalului Doda: Mai presus de toate i-a fost să-i deștepte pe Români. Românii s’au deșteptat ei oare? - se deșteaptă? - aud ei glasul patriotului adevărat?, înțeleg ei cuvintele scurte și lămurite ale lui? Din zi în zi tot mai multe sunt semnele care arată, că se deșteaptă Românii, că aud glasul patriotului, că îi înțeleg cuvintele. Dacă totuși sgomotul făcut de alții ar fi atât de mare, ca glasul Generalului Doda să nu fi înțeles, vom striga cu toții, ca să resune înperăția. Ne-am pronunțat dintru început în cea mai inofensivă formă, pentru-ca să se scie cum ne-am pronunțat. Dacă nu e destul nici atât, atunci când va cere trebuința, va trebui să facem pretutindeni cum au făcut grănițerii la Caransebeș. Numai așa vom fi dovedit, că ne-am deșteptat. Căci nu e vorba numai de frații noștri din Caransebeș, ci de noi toți, de onoarea noastră națională, de pozițiunea noastră în vieța publică a patriei noastre. Nemulțumirea tuturor e mare, toți nu mai putem suporta suferințele. (...) *Curtea cu jurați* (...) a declarat, vinovat pe acusatul Ioan Slavici la 1 an închisoare și 100 fl. Amendă. Recursul de nulitate a fost respins decătră Înalta Curte de Casație din Buda-Pesta.»

Directorul fondator al „Tribunei”, Ioan Slavici, a ispășit pedeapsa la închisoarea din Vaț (Vác-Ungaria), între 1888-1889, reîncepându-și activitatea jurnalistică la „Tribuna” – la fel de combativ - în 1 septembrie 1889.

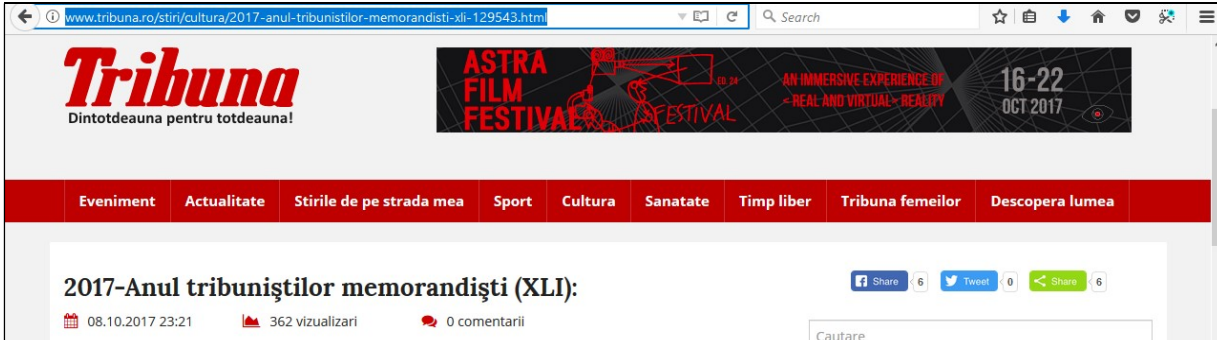
„Tribuna” - primul cotidian al românilor din Transilvania – devenea, astfel, și prima mare școală de ziaristică și de maturizare politică a tuturor românilor. Sibiul lua „fața” Brașovului cu „bătrâna «Gazeta Transilvaniei»” și pregătea viitorii membrii ai școlii ziaristicii românești din Arad. Situația tot mai dificilă a cotidianului și persecuția sistematică a autorităților l-au determinat pe Slavici să predea ștafeta conducerii „Tribunei” și să părăsească Sibiul, revenind la București; ultimul editorial a apărut, în „Tribuna”, în februarie 1890. Despre activitatea lui Slavici la „Tribuna” ne relatează în 1927 - istoricul literar sibian, dr. Olimpiu Boitoș (n. 2.04.1903, în Blăjuel – 2.04.1954, Cluj).

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2017-anul-tribunistilor-memorandisti-xli-129543.html>



The screenshot shows the Tribuna.ro website interface. At the top, there is a search bar and navigation icons. Below that is the Tribuna logo with the tagline "Dintotdeauna pentru totdeauna!". A banner for the "ASTRA FILM FESTIVAL" is visible, with the text "AN IMMERSIVE EXPERIENCE OF REAL AND VIRTUAL REALITY" and dates "16-22 OCT 2017". A red navigation bar contains the following categories: Eveniment, Actualitate, Stirile de pe strada mea, Sport, Cultura, Sanatate, Timp liber, Tribuna femeilor, and Descopera lumea. The main content area displays the article title "2017-Anul tribuniștilor memorandiști (XLI):" with a date of "08.10.2017 23:21", "362 vizualizari", and "0 comentarii". There are also social media sharing buttons for Facebook (6 shares), Twitter (0 tweets), and another share button (6 shares). A search bar labeled "Cautare" is located at the bottom right.